

This question paper contains 6 printed pages] 00

Code No. 30(II)

Roll No.

0(CCEM)9

PERSIAN

Paper - II

Time Allowed : 3 hours]

[Maximum Marks : 300

Note :

- (i) Answers must be written in Persian.
- (ii) Number of marks carried by each question are indicated at the end of the question.
- (iii) Part/Parts of the same question must be answered together and should not be interposed between answers to other questions.
- (iv) The answer to each question or part thereof should begin on a fresh page.
- (v) Your answers should be precise and coherent.
- (vi) All questions are compulsory and carry equal marks.

P. T. O.

(الف)

اما شاعر باید که سلیم الفطرۃ عظیم الفکرۃ صحیح الطبع جید الرویۃ دقیق النظر باشد و در انواع علوم متنوع باشد و در اطراف رسوم مسطرف زیرا که چنانکه شعر در هر علمی به کار همی شود، هر علمی در شعر به کار همی شود۔ شاعر باید که در مجلس محاورت خوشگوی بود و در مجلس مشاورت خوشروی و باید که شعر او بدان درجه رسیده باشد که در صحیفه روزگار مسطور باشد و بر السنۃ احرار مقرر و۔ بر سفائن بنویسند و در مداین بنخوانند که حظ او فروقم افضل از شعر بقاء اسم است و تا مسطور و مقرر و نباشد این معنی حاصل نیاید۔ و چون شعر بدین درجه نباشد تا شیر او اثر نبود و پیش از خداوند خود بمیرد و چون او را در بقای خویش اثری نیست در بقاء اسم دیگری چه اثر باشد۔ اما شاعر بدان درجه نرسد الا که در عنفوان شباب و در روزگار جوانی بیست هزار بیت از اشعار متفقد مان یابد گیرد و ده هزار کلمه از آثار متاخران پیش چشم کند۔

(ب)

یکی را از ملوک مدت عمر سپری شد۔ قائم مقامی نداشت، وصیت کرد که بامدادان نخستین کسی که از در شهر اندر آید تاج شاهی بر سر وی نهند و تفویض مملکت بدو کنند۔ اتفاقاً اول کسی که در آمد گدائی بود، همه عمر لقمه اندوخته و رقعہ دوخته۔ از کان دولت و اعیان حضرت وصیت ملوک بجای آوردند و تسلیم مفتاح قلاع و خزاین بدو کردند۔

مدتی ملک راند تا بعضی امرای دولت گردن از طاعت او پیچانیدند و ملوک از هر طرف به منازعت خاستن گرفتند و به مقاومت لشکر آراستن - فی الجمله سپاه و رعیت بهم برآمدند و برخی طرف بلاد از قبض تصرف او بدر رفت - در ویش ازین واقعه خسته خاطر همی بود تا یکی از دوستان قدیمش که در حالت درویشی قرین بود از سفری باز آمد و در چنان مرتبه دیدش گفت : منت خدای راعی و جل که گلت از خار برآمد و خار از پای بدر آمد و بخت بلندی رهبری کرد و اقبال و سعادت یآوری تا بدین پایه رسیدی -

(ج)

گیتی خدیو بنزرف نگهی گزین پانچ هافر ماید - و انتظام هر کار به شایستگی سرانجام یابد - شمشیر بازان چاکدست و پهلوانان هر سرزمین در انتظار فرمایشهای خدمت افشند و خنیاں گران مردوزن آماده فرمان پذیری باشند - شعبده بازان شگفت آورو بازی گران نشاط افزا دستوری نمایش جویند و کشور خدا به نیتی درست و دلی آزاد و خاطری نیازمند و همی شگرف و فطرتی والا در وی شگفته و پیشانی کشاده ، با گوناگون باریافتگان فرارسیده هنگامه خرد برافروزد به قدسی نیروی آسمان پیوند فراوان به آسانی و نیکی انجام یابد - و آشوب گاه دنیا آسایش جا گردد - سپاه و رعیت به آسودگی گراید دولت باله و سعادت افزاید -

(الف)

بدوگفت که ای تیزخوهِ نُوامرد ز ایران سپه جنگ با تو که کرد
 چرا دست بدر انسودی همه چو گرگ آمدی در میان رومه
 بدوگفت سهراب توران سپاه ازین رزم دورند وهم بیگناه
 تو آهنگ کردی بر ایشان نخست کسی با تو پیکار و کینه نجست
 بدوگفت رستم که شد تیره روز چو پیدا کند تیغ گیتی فروز
 بدین دشت هم داره وهم منبرست که روشن جهان زیر تیغ اندرست

(ب)

عشق خواهد کاین سخن بیرون رود آئینات نماز نبود چون بود
 آئینات دانی چراغماز نیست زانکه زنگار از رخ ممتاز نیست
 آئینه کز زنگ و آلالیش جداست پر شعاع نور خورشید خداست
 رو، تو زنگار از رخ او پاک کن بعد از آن نور را ادراک کن

این حقیقت را شنو از گوش دل تا برون آئی به کفی ز آب و گل
فهم کردارید جان راره دهید بعد ازان از شوق پادر ره نهید

(ج)

ای غایب از نظریه خدای سپارمت جانم بسوختی و بد دل دوست دارمت
تا دامن کفن نلشتم زیر پای خاک باور مکن که دست زد امن بدارمت
محراب ابروان بنما تا سحر گهی دست دعا بر آرم و در گردن آرمت
خواهم که پیش میرمت ای بی وفا طبیب بیمار باز پرس که در انتظار مت
خونم بر یخت و از غم هجرم خلاص داد منت پذیر غم زده و خنجر گذارمت
گردیده و دلم کند آهنگ دیگری آتش زخم در آن دل و دیده بر آرمت

3. منابع شاهنامه فردوسی را ارزیابی کنید - 60

(یا)

” مثنوی معنوی مولوی هست قرآن در زبان پهلوی “

توضیح بدهید -

4. خصوصیات غزلیگوی امیر خسرو را بطور انتقاد بررسی کنید۔

(یا)

تاریخ مختصر قصیدہ نگاری در فارسی بیان کنید۔

5. اهمیت تاریخی و ادبی چهارمقالہ را بیان کنید۔

(یا)

تاریخ مختصر داستان نویسی در ایران بنگارید۔

(یا)

فلسفہ زندگی در رباعیات خیام را توضیح بدھید۔